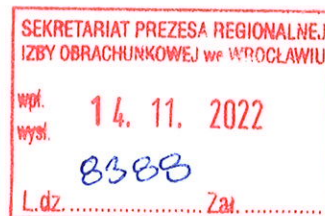

Wrocław, dnia 10 listopada 2022 r.

P.WR.54.27.2022

Pani
Anna Surga
Skarbnik Gminy Jerzmanowa
Urząd Gminy Jerzmanowa
ul. Głogowska 7
67-222 JERZMANOWA

Szanowna Pani,

W dniu 13 października 2022 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu wpłynął wniosek z dnia 12 października 2022 r. (znak: FP-I.300.1.2022), w którym zwróciła się Pani o zajęcie stanowiska i wskazanie możliwości ujęcia (w kontekście postawionych we wniosku pytań dotyczących wymogów wniosków jednostek pomocniczych gminy o realizację zaplanowanych przedsięwzięć w ramach wyodrębnionych środków funduszu sołectkiego) przedsięwzięć sołectkich do projektowanego budżetu na 2023 rok.

W związku z powyższym wyjaśniam, co następuje:

Kompetencje regionalnych izb obrachunkowych zostały określone w ustawie z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1668). Zgodnie z regulacją zawartą w art. 13 pkt 11 ustawy, Izba jest upoważniona do udzielania wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych. Izba nie posiada jednak ustawowych uprawnień do dokonywania obowiązujących wykładni przepisów prawa, jak również nie udziela porad prawnych oraz nie wskazuje sposobu rozwiązania konkretnych problemów. Istotą natomiast złożonego wniosku jest zajęcie przez Izbę stanowiska w odniesieniu do przedstawionych wątpliwości przy wstępnym badaniu (weryfikacji) wniosków sołectw przez Wójta (jako organu) a co za tym idzie o możliwości ujęcia zawartych w nich przedsięwzięć do realizacji w budżecie gminy w 2023 roku w sytuacji gdy:

- 1) przedsięwzięcie nosi nazwę: „wycieczka integracyjna”, „wyjazd krajoznawczy”, „wycieczka krajowa dla 50 osób”, „wycieczka dla mieszkańców”; nazwa przedsięwzięcia „nie spełnia” wymogu zadania własnego gminy,
- 2) brak jest uzasadnienia realizacji przedsięwzięcia – w jaki sposób przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców sołectwa i w związku z jakim zadaniem własnym gminy będzie realizowane,
- 3) brak jest kalkulacji i oszacowania kosztów przedsięwzięcia,
- 4) przedsięwzięcie ma stanowić w wydatkach budżetu dotację celową dla „Centrum Kultury”,
- 5) wniosek w sprawie przedsięwzięć nie osiągnął quorum w głosowaniu zgodnie ze statutem sołectwa.

Odnosząc się jedynie ogólnie do poruszonej w niniejszym wniosku problematyki wskazuję na następujące aspekty prawne.

Warunki realizacji określonego przedsięwzięcia z funduszu sołectkiego zostały określone w art. 2 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołectkim (Dz.U. z 2014 r. poz 301 z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.s.”. Zgodnie z treścią wyżej powołanych przepisów środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 5 u.f.s., są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy lub są przeznaczane na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1897).

Elementy statuujące kilkuetapową ale rozdzielną co do kompetencji i zakresu właściwości procedurę wnioskowania o przyznanie w danym roku budżetowym środków funduszu sołeckiego, określa art. 5 u.f.s. Zgodnie z art. 5 ust. 1 u.f.s. warunkiem przyznania w danym roku budżetowym środków z funduszu jest złożenie do wójta przez sołectwo wniosku. Wniosek powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa na podstawie informacji, o której mowa w art. 3 ust. 2 u.f.s., wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem (art. 5 ust. 3 u.f.s.). Wniosek sołectwa niezawierający któregoś z elementów wymienionych w art. 5 ust. 2-4 u.f.s. podlega odrzuceniu przez wójta (art. 5 ust. 5 u.f.s.). Na tym etapie postępowania z wnioskiem nie dochodzi do merytorycznej jego oceny z perspektywy realizowania celów i wysokości przeznaczonych środków. Kontrola merytoryczna wniosku z punktu widzenia zgodności z wymogami określonymi w art. 2 ust. 6 lub 7 u.f.s., a więc czy zamierzone przedsięwzięcia proponowane przez sołectwo wpisują się w te wydatki, odbywa się na etapie uchwalania budżetu, o czym stanowi art. 5 ust. 11 u.f.s. (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 stycznia 2019 r., sygn. akt I GSK 2701/18).

Instytucja funduszu sołeckiego nie prowadzi do powstania odrębnego od budżetu zasobu dochodów sołeckich, z jakimi wiązałyby się wydatki sołectw. Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 5 u.f.s. fundusz sołecki nie jest funduszem celowym w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”. Środki wyodrębnione w ramach funduszu sołeckiego stanowią część budżetu gminy. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego jest odpowiedzialny za prawidłowe gospodarowanie środkami tego funduszu przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów prawa. Środki funduszu mogą być przeznaczone na realizację każdego przedsięwzięcia wymienionego w katalogu z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.) oraz innych zadań własnych, o których mowa w odrębnych przepisach. Fundusz sołecki służy więc wykonywaniu konkretnych, ściśle określonych przedsięwzięć opisanych we wniosku sołectwa.

W ocenie Izby możliwa jest realizacja przez instytucję kultury przedsięwzięć z zakresu imprez sołeckich, zgłoszonych przez sołectwo we wnioskach, o których mowa w art. 5 u.f.s. pod warunkiem, że zadania takie nie będą sprzeczne ze statutem instytucji kultury oraz, że zlecenie nastąpi zgodnie z art. 254 pkt 4 u.f.p. Zlecenie zadań powinno następować na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz to, że jednostki samorządu terytorialnego działają we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność, okoliczności przedstawione we wniosku mające niewątpliwie wpływ na zajęcie ostatecznego stanowiska w przedstawionych we wniosku kwestiach, winny zostać ocenione i rozstrzygnięte na każdym z etapów procedowania, przez uprawnione do tego organy gminy. Należy bowiem mieć na względzie, że regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli nad jednostkami samorządu terytorialnego w sprawach finansowych, zatem praktyczna możliwość przekształcenia ich równolegle w podmiot wskazujący należyty sposób postępowania, a następnie kontrolujący zachowania pytających narusza zasadę samodzielności finansowej samorządu terytorialnego oraz ograniczonej ingerencji w jego działalność.

Z poważaniem,

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
we Wrocławiu
Lucyna Hanus